

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 3.10.11.
nr. 4785 podpis: *Borusewicz*

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DWM-IAS-043/86/2011

Warszawa, 2011-09-30

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Henryka Woźniaka (BPS/DSK-043-4020/11) w sprawie wizerunku Polski w podręcznikach krajów Unii Europejskiej, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Ministerstwo Edukacji Narodowej ma wpływ na treści podręczników szkolnych do nauczania historii i geografii w tych państwach, z którymi Rzeczpospolita Polska ma wspólne komisje podręcznikowe (właściwa nazwa: *Komisje dwustronne do spraw doskonalenia treści podręczników szkolnych historii i geografii*), mające na celu doskonalenie treści podręczników szkolnych do historii i geografii oraz likwidację rozbieżności i nieporozumień w przedstawianiu dwustronnych stosunków.

Aktualnie aktywnie działają komisje polsko-litewska i polsko-ukraińska. Od 1972r. działa również Wspólna Polsko-Niemiecka Komisja Podręcznikowa, która powstała jako komisja wspólna Polskiego i Niemieckiego Komitetu UNESCO. Ponadto MEN czyni starania celem reaktywowania komisji polsko-rosyjskiej, polsko-izraelskiej i polsko-białoruskiej, zgodnie z zapisami zawartymi w podpisanych w bieżącym roku lub procedowanych aktualnie programach współpracy między ministerstwami.

Działalność komisji podręcznikowych przyczynia się do głębszego i uwzględniającego racje obydwu stron poznawania historii, geografii i wzajemnych stosunków między państwami oraz do podnoszenia jakości merytorycznej i dydaktycznej podręczników do tych przedmiotów.

Ze strony polskiej w skład poszczególnych komisji wchodzi powołani przez Ministra Edukacji Narodowej historycy i geografowie – profesorowie uczelni

i pracownicy instytutów naukowych, rekomendowani odpowiednio przez Polskie Towarzystwo Historyczne i Polskie Towarzystwo Geograficzne, oraz przedstawiciel Departamentu Programów Nauczania i Podręczników jako sekretarz. Posiedzenia komisji odbywają się zwyczajowo raz w roku i organizowane są na przemian, przez każdą ze stron.

Wyniki prac komisji – w formie ustaleń zawartych w protokołach z kolejnych posiedzeń komisji – są upowszechniane wśród autorów podręczników, wydawców, rzeczoznawców oraz nauczycieli. Stosownie bowiem do postanowień § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników, podręczniki do nauczania historii i geografii powinny uwzględniać zalecenia dwustronnych komisji podręcznikowych oraz innych komisji i zespołów do spraw podręczników, działających na podstawie między państwowych umów dotyczących współpracy w zakresie edukacji lub porozumień komitetów narodowych UNESCO.

Ponadto, w ramach powołanego z inicjatywy Ministrów Spraw Zagranicznych RP i RFN w 2008 r. i koordynowanego przez MEN, we współpracy z MSZ i Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego (członkowie Rady Zarządzającej), międzyrządowego projektu „Polsko-niemiecki podręcznik do nauczania historii” Rada Ekspertów – gremium składające się z ok. 40 historyków i dydaktyków z Polski i Niemiec, pod przewodnictwem prof. Roberta Traby, Dyrektora Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie i prof. Michaela G. Müllera z Uniwersytetu im. Martina Lutera w Halle-Wittenberdze (współprzewodniczący Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej) – opublikowała w 2010 r. ok. 200-stronicowy, dwujęzyczny dokument pn. *Podręcznik do historii – Projekt Polsko-Niemiecki. Zalecenia*, zawierający zarys koncepcyjny przyszłego polsko-niemieckiego podręcznika do historii powszechnej.

Obecnie realizowany jest drugi etap projektu, który przewiduje wyłonienie, spośród zainteresowanych wydawców edukacyjnych, w drodze konkursu, polsko-niemieckiego tandemu wydawniczego. Utworzone następnie przez wydawnictwa zespoły autorskie będą miały za zadanie opracować, na podstawie *Zaleceń* oraz przy wsparciu gremiów projektu (Rady Zarządzającej i Rady Ekspertów) – kolejne tomy podręcznika.

Adresatami podręcznika będą uczniowie gimnazjów i pierwszej klasy szkół ponadgimnazjalnych w Polsce oraz do uczniowie różnych typów szkół ponadpodstawowych (Sekundarstufe I) w Niemczech. Podręcznik będzie podlegał w obu krajach tradycyjnej procedurze dopuszczenia do użytku szkolnego, tzn. że z założenia musi spełniać wymogi wynikające z polskiej podstawy programowej do historii i 16 planów nauczania obowiązujących w niemieckich krajach związkowych.

Obok bilateralnych komisji podręcznikowych oraz projektu polsko-niemieckiego podręcznika do nauczania historii Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi

szereg inicjatyw na rzecz promowania polskich wątków historycznych na forach europejskich i międzynarodowych. Do tego typu działań należy m.in. udział przedstawicieli MEN w programach Rady Europy w zakresie nauczania historii (od 2010 r. program „Wspólne historie na rzecz Europy bez podziałów” – *Shared histories for a Europe without dividing lines*), w inicjatywach Parlamentu Europejskiego dotyczących działań związanych z upamiętnianiem ofiar zbrodni reżimów totalitarnych w Europie (np. Platforma Europejskiej Pamięci i Sumienia), w pracach Grupy Roboczej ds. Międzynarodowej Współpracy w dziedzinie Edukacji, Upamiętniania i Badań nad Holokaustem (*Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research*) oraz różnego rodzaju międzynarodowych seminariach i sympozjach będących swojego rodzaju próbą wspólnego czytania historii.

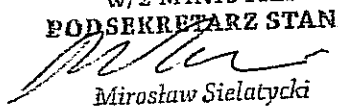
Ponadto podlegający ministerstwu Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) prowadzi trójjęzyczną (polski, angielski i hebrajski) stronę internetową www.polska-izrael.edu.pl o charakterze portalu społecznościowego umożliwiającego nawiązywanie kontaktów i wymianę doświadczeń w zakresie realizacji projektów edukacyjnych i projektów wymiany młodzieży pomiędzy szkołami, uczniami i nauczycielami z obydwu krajów.

W 2007 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej zainicjowało również organizację europejskich warsztatów dla nauczycieli w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz wspólne prace na przygotowaniu i opublikowaniu europejskiego pakietu edukacyjnego dla nauczycieli przygotowujących się do wizyt z uczniami w Miejscu Pamięci i Muzeum Auschwitz – Birkenau pt. „Wizyta w Auschwitz” (*The European pack for visiting Auschwitz-Birkenau Memorial and Museum – guidelines for teachers and educators*). Praca nad stworzeniem pakietu jako wspólnego projektu Rady Europy i Polski (reprezentowanej przez MEN oraz Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu) trwała ponad 4 lata. Publikacja ukazała się w styczniu 2011 r. w języku angielskim; w najbliższych miesiącach będzie tłumaczona na dalsze języki europejskie (m.in. na język francuski i polski).

Zwraca się także uwagę na fakt, że podsekretarz stanu w MEN właściwy ds. współpracy międzynarodowej bierze również aktywny udział w spotkaniach Międzyresortowego Zespołu ds. Promocji Polski pod przewodnictwem Ministra Spraw Zagranicznych, Radosława Sikorskiego. W kontekście prac Zespołu w dniu 28 września br. odbyła się kolejna, zorganizowana przez MSZ narada poświęcona obecności Polski i Polaków w zagranicznych podręcznikach szkolnych i akademickich. Podczas spotkania podsekretarz stanu Mirosław Sielatycki przedstawił szereg propozycji przyszłych inicjatyw Ministerstwa Edukacji Narodowej na rzecz poprawy wizerunku Polski i Polaków w zagranicznych podręcznikach do historii.

w/z MINISTRA
PODSEKRETAŃ SZANU

Mirosław Sielatycki